

Ročník 1994

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 42

Rozeslána dne 24. června 1994

Cena Kč 7,-

O B S A H:

132. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 17. května 1994 ve věci návrhu na zrušení čl. II zákona č. 216/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, a na zrušení § 27 odst. 8 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 216/1993 Sb.
133. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Vídeňské úmluvě o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody a Společnému protokolu týkajícímu se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy

Opatření ústředních orgánů

Usnesení Poslanecké sněmovny o zpřístupnění kopií písemných přiznání o příjmech a darech poslanců a členů vlády občanům

Usnesení Poslanecké sněmovny o vyhlášení nových voleb do zastupitelstva v obci Lhotka, okres Jihlava

132

NÁLEZ

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 17. května 1994 v plénu ve věci navrhovatele – skupiny poslanců Parlamentu České republiky a účastníka řízení – Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o návrhu na zrušení čl. II zákona č. 216/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, a na zrušení § 27 odst. 8 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 216/1993 Sb.,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění:

(podstatná část)

Skupina 43 poslanců podala návrh na zrušení § 27 odst. 8 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 216/1993 Sb., a na zrušení článku II zákona č. 216/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, s poukazem na to, že jsou v rozporu

- s čl. 1 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“),
- s čl. 1, 3 odst. 1, 4 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“),
- s čl. 3 odst. 2 a 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech,
- s Úmluvou o diskriminaci (zaměstnání a povolání) (č. 111), č. 465/1990 Sb.,
- s čl. 3 Úmluvy o politice zaměstnanosti (č. 122), č. 490/1990 Sb.

Pro celkový obraz projednávané problematiky si Ústavní soud vyžádal zprávu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Touto zprávou ze dne 11. 1. 1994 zjistil, že k 31. 10. 1989 bylo na vysokých školách (dále jen „VŠ“) zaměstnáno 11 906 učitelů, z toho 1031 profesorů, 2989 docentů a 7886 asistentů. V období od 1. 1. 1990 skončilo pracovní poměr z iniciativy VŠ 806 pracovníků (z toho 56 profesorů a 106 docentů), do důchodu odešlo 1089 a na vlastní žádost na jiné pracoviště 1764 pracovníků, z toho 81 profesorů a 230 docentů. K 31. 10. 1993 bylo na VŠ zaměstnáno celkem 12 648 učitelů, z toho 1130 profesorů, 3307 docentů a 8211 odborných asistentů. Vědeckopedagogické hodnosti získalo jmenováním v období let 1969–1989 393 profesorů a 1645 docentů. Po 1. 1. 1990 přešlo na VŠ 5941 pracovníků, z toho 292 profesorů a 637 docentů. Z pracovišť Akademie věd přišlo na VŠ v roce 1993 celkem 233 vědeckých a odborných pracovníků.

Citovaná zpráva dále uvádí, že stav ke dni 1. 1. 1990 vychází zejména z právní úpravy, která platila od účinnosti zákona č. 39/1980 Sb., o vysokých školách, a od účinnosti vyhlášky Ministerstva školství ČSR č. 111/1980 Sb., o postupu při jmenování profesorů a docentů a při obsazování volných míst učitelů vysokých škol. Podle této právní úpravy přestalo být podmínkou pro získání titulu „docent“ habilitační řízení a titul mohl získat (stejně jako titul „profesor“) uchazeč, který vycházel z vědeckého světového názoru, prokázal pedagogickou způsobilost, schopnost tvořivě vědecky nebo umělecky pracovat nebo prokázal vědeckou nebo uměleckou způsobilost vytvořením společensky významných prací a měl potřebnou praxi. Ustanovení § 3 cit. vyhlášky Ministerstva školství ČSR navíc umožňovalo ministru školství jmenovat docenty, popřípadě navrhnout jmenování profesorů i bez splnění stanovených podmínek pro jmenování. Obdobná úprava však platila i před rokem 1980 [srov. § 55a odst. 1 písm. e) zákona č. 163/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 19/1966 Sb., o vysokých školách].

Pokud se týká jmenování profesorů a docentů, byly v době před listopadem 1989 návrhy zpracovávány a předávány ministru školství ve dvou částech, a to odborné a kádrové. Obě části byly posuzovány odděleně odborem vysokých škol a odborem kádrovým a jejich stanoviska sjednocovala gremiální porada náměstka ministra pro vysoké školy. Závěry gremiální porady byly konzultovány na oddělení školství a vědy ÚV KSČ a teprve v případě kladného výsledku konzultace jmenoval ministr docenty, případně postoupil návrhy na jmenování profesorů Úřadu vlády ČSR, který je po projednání zaslal prezidentu republiky.

Ústavní soud se v první řadě zabýval napadeným čl. II cit. zákona, podle něhož učitelům a vědeckým pracovníkům VŠ, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona mají sjednaný pracovní poměr na dobu neurčitou, se mění v pracovní poměr na dobu určitou do 30. září 1994. Dospěl k následujícím závěrům:

Práce vysokoškolského učitele vykazuje specifické znaky, které pramení z významu a účelu jeho činnosti spočívající zejména ve výchově mladé vysokoškolsky vzdělané generace. Proto jsou učitelé odpovědní za to, aby zprostředkovávali získávání vysoce odborných poznatků při splnění podmínky světonázorové objektivnosti. Tyto požadavky vyjadřuje demokratický stát v čl. 33 odst. 1 Listiny, podle něhož má každý právo na vzdělání. Z tohoto hlediska hodnotí Ústavní soud i účel a smysl napadeného čl. II zákona č. 216/1993 Sb. Jde zejména o to, aby byla v oblasti vysokých škol odstraněna rezidua minulosti při obsazování pracovních míst učitelů a vědeckých pracovníků VŠ a tak zajištěna skutečná objektivita vyučování. O dosažení tohoto cíle se zákonodárce již jednou pokusil, a to v ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách. Tento předpis opravňoval rektora VŠ na návrh akademického senátu fakulty vypsat konkurz i na obsazené místo, pokud je tento postup odůvodněn potřebou zabezpečit příslušnou odbornou a morální úroveň vysoké školy. Učitelé nebo vědeckému pracovníku, který v konkurzu neobstál nebo se konkurzu odmítl zúčastnit, může dát VŠ výpověď. Uvedená ustanovení však v praxi zůstala obsoletní a neosvědčila se. To je z cit. zprávy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zjevně patrné.

Jedním ze základních principů každé demokratické společnosti je vytvoření rovných možností pro všechny. Proto je nezbytné zabezpečit i pro učitele a vědecké pracovníky VŠ stejnou „startovací plochu“, a to jak pro stávající pracovníky, tak i pro ty, kteří mají zájem o vědeckopedagogickou práci a jimž režim v době před listopadem 1989 takovou činnost neumožňoval. Tato úvaha se opírá i o cit. zprávu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, z níž plyne, že k personálním změnám na VŠ po roce 1989 v zásadní míře nedošlo. Ostatně, jak vyplývá z této zprávy, byli to především asistenti, kteří odešli z VŠ a nikoli profesori a docenti, kteří vzhledem k svému významu výchovu a vzdělávání mladé generace ovlivňují nejvíce. Současně je třeba zdůraznit, že jmenování profesorů a docentů probíhalo podle kádrového pořádku ÚV KSČ a byla tedy převážně preferována politická spolehlivost oproti úrovni odborné.

Podle přesvědčení Ústavního soudu je odchylná úprava pracovního poměru učitelů a vědeckých pracovníků VŠ provedená v napadeném čl. II v plném souladu i s ustanovením § 5 zákoníku práce, podle něhož pracovní právní vztahy učitelů VŠ (a dalších tam uvedených pracovníků) se řídí zákoníkem práce, pokud zákon nestanoví jinak. Zde je třeba zdůraznit, že cit. ustanovení § 5 je uvedeno v obecných ustanoveních zákoníku práce, a z toho důvodu připouští odlišnost úpravy pracovního poměru u učitelů VŠ ve všech oblastech pracovníprávních vztahů. Je tomu tak proto, že práce vysokoškolského učitele má řadu zvláštních znaků, jejichž společným jmenovatelem je neslučitelnost s petrifikováním dosažené vědecké úrovně VŠ a jejich učitelů. Čl. II novely zákona je tedy nesen tendencí odstranit stávající diskriminaci jiných vysokoškolských učitelů (kteří dosud neměli šanci na získání pevně obsazených vědeckopedagogických funkcí) a vytvořit pro všechny učitele VŠ rovné podmínky v konkurzním řízení. To již bylo ostatně vyjádřeno na jiném místě.

Dosavadní zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, nezaručoval, že bude za současného personálního stavu VŠ zabezpečeno právo studentů na kvalitní výuku a zajištěn životní zájem české vědy a praxe na růstu nových odborníků. Za této situace nezbyvá společnosti jiná cesta, která by naplnila cit. čl. 33 Listiny, než učinit tak dalším zákonem. Pokud by společnost této možnosti nevyužila, odpovídala by za dále trvající porušování ústavního práva na vzdělání. Ta okolnost, že pracovní poměry učitelů a vědeckých pracovníků VŠ uzavřené ke dni účinnosti novely na dobu neurčitou skončí ex lege dnem 30. září 1994, přirozeně nevylučuje možnost, aby se dosavadní učitelé a vědeckí pracovníci VŠ podrobili konkurzům, v nichž by prokázali svoji odbornou a morální úroveň. Na druhé straně je pouze tímto způsobem možné, aby byly také ostatním odborně a morálně způsobilým občanům zajištěny rovné možnosti ve vědeckopedagogické činnosti tak, že se jim poskytne právo prokázat v konkurzním řízení své schopnosti. Současně je tím zabezpečena snazší možnost přechodu kvalifikovaných odborníků z pracovišť Akademie věd na VŠ. Nejde tedy o porušení principu rovnosti, jak uvádějí navrhovatelé, ale naopak o umožnění rovného přístupu k vědeckopedagogické činnosti všem způsobilým odborníkům na základě stejných podmínek odstraněním nespravedlivých privilegií minulé doby.

Podle čl. 6 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech právo na práci zahrnuje právo každého na příležitost vydělávat si na živobytí svojí prací, kterou si svobodně vybere nebo přijme. Stát je povinen učinit potřebné kroky k ochraně tohoto práva, tedy vytvářet i stejné příležitosti pro všechny odborně a morálně kvalifikované pedagogy. Minulý režim toto právo dlouhodobě hrubě porušoval a z cit. zprávy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je zřejmé, že stav porušování principu rovnosti v přístupu k zaměstnání a porušování zásady stejných příležitostí trvá na VŠ do značné míry i nadále. To plyne z již zmíněné skutečnosti, že u učitelů a vědeckých pracovníků VŠ (zejména u profesorů a docentů) vznikla v době normalizace situace, že se nezřídka na tato místa dostali lidé konformní s tehdejšími režimem, již získali vědeckopedagogické hodnosti i bez habilitace, místa na VŠ „zablokovali“ a nyní znemožňují vysokoškolskou práci ostatním učitelům a vědeckým pracovníkům VŠ a rovněž novým nezkompromitovaným občanům, kteří zatím neměli šanci na VŠ pracovat. Tím je zeslabena možnost konkurence různých pojetí a názorů, což je v rozporu se smyslem a účelem čl. 33 odst. 1 Listiny, podle něhož každý má právo na vzdělání. Rozumí se tím právo na vzdělání, které odpovídá

pojetí demokratické Ústavy a Listiny, jež sankcionuje svobodu projevu, právo na informace a svobodu vědeckého bádání a umělecké tvorby (čl. 17 odst. 1, čl. 15 odst. 2 Listiny).

Pokud navrhovatel namítal porušení zásady rovnosti s odkazem na čl. 1 Listiny, je třeba zdůraznit, že rovnost občanů nelze chápat jako kategorii abstraktní, nýbrž jako rovnost relativní, jak ji mají na mysli všechny moderní ústavy. Jestliže stát poskytne v zájmu zajištění svých funkcí určité skupině méně výhod než jiné, může tak učinit pouze ve veřejném zájmu a pro veřejné blaho. (srov. R 11/1992 Sbírky usnesení a nálezů Ústavního soudu ČSFR, s jehož závěry se Ústavní soud ztotožňuje). Uvedená situace podle přesvědčení Ústavního soudu nastala, neboť právo na vzdělání (zajištěné cit. čl. 33 odst. 1 Listiny) je v posuzované věci právem významnějším a hodným silnější ochrany než právo, jehož porušení je namítáno. Napadený článek zákona směřuje k zajištění řádné výchovy nových generací vysokoškoláků, jimž je třeba zajistit objektivní a nikoli jednostranné zprostředkování vědeckých poznatků, což stávající složení vysokých škol přiměřeně negarantuje. Z tohoto hlediska je třeba hodnotit i údajné porušení čl. 4 odst. 3 Listiny, pokud je tvrzeno, že napadený čl. II novely vytvořil nikoli sice nerovnost mezi učiteli a vědeckými pracovníky VŠ navzájem, ale nerovnost tzv. vnější mezi učiteli a vědeckými pracovníky VŠ na straně jedné a ostatními pracovníky na straně druhé. Uvedené tvrzení bylo již předchozími úvahami dostatečně vyvráceno.

Z těchto důvodů dospěl Ústavní soud k závěru, že rovnost v právech (čl. 1 Listiny), zákaz diskriminace v oblasti základních práv a svobod (čl. 3 odst. 1 Listiny) a zásada, že zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky (čl. 4 odst. 3 Listiny), nejsou čl. II zákona č. 216/1993 Sb. porušeny. Z týchž důvodů neshledal Ústavní soud ani porušení čl. 1 Ústavy.

Ústavní soud se vzhledem k obsahu návrhu dále zabýval i údajným porušením čl. 36 odst. 1 Listiny, podle něhož se každý může domáhat stanoveným způsobem svého práva u nezávislého a nestranného soudu. Navrhovatel cit. ustanovení interpretuje nesprávně, neboť rovněž toto základní právo lze aplikovat pouze v návaznosti na ostatní práva zaručená Listinou. Napadený čl. II novely je ve vztahu k zákoníku práce ustanovením speciálním; Ústavní soud jej považuje, jak již bylo uvedeno, za konformní s uvedenými ústavními zákony a zdůrazňuje zejména ochranu hodnot zakotvených v cit. čl. 33 Listiny, již tento předpis zajišťuje. Poukaz na č. 36 Listiny není v tomto případě na místě, neboť Listina poskytuje soudní (procesní) ochranu pouze tomu právu, které účastníku právní řád (hmotné právo) garantuje. Jinak – důsledně vzato – by každé zúžení, popřípadě omezení subjektivních práv, což není v právním řádu zcela neobvyklé (např. stanovení odlišné hranice věku pro nárok na starobní důchod u mužů a u žen aj.), znamenalo zbavení práva na soudní ochranu; tak ovšem právo zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny vykládat nelze. Smyslem tohoto ustanovení je tedy poskytnout právo na soudní ochranu k uplatnění svého práva, čili práva, které zákonodárce účastníku jako subjektivní právo zaručuje. Účastník má přirozeně možnost obrátit se na soud v mezích jeho kompetence vždy; čl. 36 odst. 1 Listiny nelze ovšem vykládat jako právo na úspěch v soudním řízení. Toto ustanovení toliko znamená, že se soud musí návrhem zabývat a nemá právo ho odmítnout, jestliže jsou splněny procesní podmínky, za nichž může ve věci jednat (podmínky řízení).

Proto Ústavní soud dovozuje, že ani čl. 36 odst. 1 Listiny není napadeným čl. II zákona č. 216/1993 Sb. dotčen.

Z pohledu mezinárodněprávního navrhovatelé namítali rozpor uvedeného čl. II s čl. 3 odst. 2 a s čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. U čl. 3 odst. 2 se jedná o omyl, neboť odstavec 2 tohoto článku neexistuje. To poslanec JUDr. V. Ř., který byl pověřen jednat jménem navrhovatele před Ústavním soudem, při ústním jednání výslovně připustil a uvedl, že navrhovatel měl na mysli čl. 2 odst. 3 písm. b) tohoto paktu. Uvedené ustanovení v podstatě koresponduje s čl. 36 odst. 1 Listiny, jímž se již Ústavní soud zabýval. Lze tedy dovolit – a to ze stejných důvodů jako u čl. 36 odst. 1 Listiny – že uvedený čl. II není v rozporu ani s čl. 2 bodem 3 písm. b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Pokud jde o čl. 26 tohoto paktu (který zakotvuje zejména rovnost všech před zákonem a právo na stejnou ochranu zákona bez jakékoli diskriminace), pak důvody, pro něž Ústavní soud neshledal protiústavnost čl. II napadeného zákona v oblasti vnitrostátního práva, plně platí též pro posouzení otázky, zda je tento předpis v souladu s cit. článkem paktu. Proto Ústavní soud i v tomto směru usoudil, že čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech není čl. II zákona č. 216/1993 Sb. porušen.

Ústavní soud se dále zabýval namítaným rozparem čl. II cit. zákona s čl. 3 Úmluvy o politice zaměstnanosti (č. 122). Z tohoto ustanovení zejména plyne, že při provádění této úmluvy bude se zástupci osob, jichž se dotknou opatření, která mají být učiněna, zejména se zástupci zaměstnavatelů a pracovníků, projednávána politika zaměstnanosti. Tuto úmluvu však nelze podle přesvědčení Ústavního soudu považovat za mezinárodní smlouvu o lidských právech a základních svobodách ve smyslu čl. 10 Ústavy a důsledně vzato by nebylo třeba zkoumat, zda je napadeným čl. II zákona porušena. V tomto směru lze argumentovat též čtvrtou hlavou Listiny

(„Hospodářská, sociální a kulturní práva“), kde se v čl. 26 odst. 3 stanoví jako základní právo člověka toliko právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Z tohoto ustanovení lze tedy dovodit pouze právo na zaměstnání, které je konkretizováno zákonem č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti. Podle tohoto předpisu je právem na zaměstnání právo občanů, kteří chtějí a mohou pracovat a o práci se skutečně ucházejí,

- a) na zprostředkování pracovního uplatnění ve vhodném zaměstnání,
- b) na rekvalifikaci nezbytnou k pracovnímu uplatnění,
- c) na hmotné zabezpečení před nástupem do zaměstnání a v případě ztráty zaměstnání.

Za této právní situace je zřejmé, že obsah čl. 3 cit. Úmluvy č. 122 (jejíž duch má čistě programový a nikoli regulativní charakter) je pouze technickoorganizačním pravidlem, které sice souvisí s ústavním právem podle cit. čl. 26 odst. 3, nelze je však kvalifikovat jako základní právo a svobodu ve smyslu Listiny. Rovněž Úmluvu č. 122 nelze jako celek považovat za mezinárodní smlouvu ve smyslu čl. 10 Ústavy. Ostatně, ze zprávy Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 16. 2. 1994 plyne, že ani podle interní klasifikace Mezinárodní organizace práce není tato úmluva považována za úmluvu z oblasti lidských práv a základních svobod. Totéž zjistil Ústavní soud z Úředního bulletinu (Official Bulletin) Mezinárodní organizace práce, vol. LXX, 1987, series A, appendix II., kde pod heslem „Basic human rights“ není Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 122 uvedena a je zahrnuta pod heslo „Employment policy and human resources development.“

I když Ústavní soud dovodil, že Úmluva č. 122 není mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy, nicméně si pro úplnost ověřoval, zda byl čl. 3 této úmluvy napadeným čl. II zákona dotčen. V tomto směru zjistil zprávou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy došlou dne 24. 3. 1994, že návrh novely zákona o vysokých školách (č. 216/1993 Sb.) byl v únoru 1993 rozeslán do zkráceného mezirezortního připomínkového řízení, v rámci něhož byl zaslán i Vysokoškolskému odborovému svazu. Zástupce tohoto svazu Ing. P. K. se zúčastnil připomínkové porady k návrhu a vyslovil na ní jménem odborového svazu nesouhlas se změnou pracovního poměru sjednaného na dobu neurčitou v pracovní poměr na dobu určitou, pokud jde o učitele a vědecké pracovníky VŠ. Zamítavé stanovisko tohoto odborového svazu bylo uvedeno ve vyhodnocení připomínkového řízení při předložení návrhu novely zákona vládě. Je tedy zřejmé, že novela zákona o vysokých školách (č. 216/1993 Sb.) byla se zástupci pracovníků bez ohledu na výsledek řádně projednána. Ustanovení cit. novely lze považovat za opatření přijímaná za účelem podpory aktivní politiky zaměstnanosti, a je tedy třeba dovodit, že čl. 3 Úmluvy č. 122 nebyl čl. II cit. zákona dotčen.

Ústavní soud se konečně zabýval i namítaným rozporem čl. II cit. zákona s Úmluvou o diskriminaci (zaměstnání a povolání) (č. 111) zejména z hlediska cit. čl. 1 odst. 1 písm. a), čl. 2 a čl. 3 písm. b) a c). Ani v tomto směru se s navrhovatelem neztotožnil. Bližší důvody jsou rozvedeny na jiném místě tohoto nálezu. Ústavní soud zejména zdůraznil a zdůrazňuje prioritní nutnost zajištění práva na vzdělání ve smyslu čl. 33 odst. 1 Listiny, jehož svobodný rozvoj v prostředí konkurence schopných, morálně a odborně kvalifikovaných učitelů a vědeckých pracovníků je hodnotou natolik významnou a silnou, že je třeba dát jí v konkrétní situaci přednost před požadavkem „nerozlišovat“ (v otázce skončení pracovního poměru ve smyslu čl. II zákona) mezi učiteli a vědeckými pracovníky VŠ na straně jedné a mezi pracovníky jinými na straně druhé.

Z těchto důvodů dospěl Ústavní soud k závěru, že ani Úmluva č. 111 není napadeným čl. II zákona č. 216/1993 Sb. porušena.

Proto Ústavní soud návrh skupiny poslanců na zrušení čl. II zákona č. 216/1993 Sb. zamítl.

Ústavní soud se dále zabýval napadeným ustanovením § 27 odst. 8 cit. zákona, podle něhož pracovní poměr učitelů a vědeckých pracovníků vysokých škol se sjednává na dobu určitou v trvání dvou až pěti let; na kratší dobu jej lze sjednat, jestliže o to pracovník písemně požádá.

Z ustanovení § 13 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, plyne, že vyhovění návrhu na rozhodnutí podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy (zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení) v první řadě předpokládá, že se pro něj vysloví alespoň 9 přítomných soudců. Tato podmínka splněna nebyla, neboť kvalifikovaná většina přítomných soudců se ani pro návrh skupiny poslanců na zrušení § 27 odst. 8 zákona č. 172/1990 Sb., ve znění zákona č. 216/1993 Sb., ani pro zamítnutí tohoto návrhu nevyslovila. Proto Ústavní soud i návrh skupiny poslanců na zrušení uvedeného ustanovení zamítl, aniž se po materiální stránce zabýval otázkou, zda ustanovení § 27 odst. 8 cit. zákona je či není v souladu s ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy.

Předseda Ústavního soudu České republiky:

JUDr. Kessler v. r.

133

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 21. května 1963 byla ve Vídni přijata Vídeňská úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody a dne 21. září 1988 Společný protokol týkající se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy.

S Úmluvou a Společným protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky je ratifikoval. Listiny o přístupu České republiky k Vídeňské úmluvě o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody ze dne 21. května 1963 a ke Společnému protokolu týkajícímu se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy ze dne 21. září 1988 byly uloženy u generálního tajemníka Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE), depozitáře Úmluvy, dne 24. března 1994.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku XXIII dnem 12. února 1977. Pro Českou republiku vstoupila v platnost v souladu se svým článkem XXIV odst. 3 dnem 24. června 1994.

Společný protokol vstoupil v platnost na základě svého článku VII odst. 1 dnem 27. dubna 1992 a pro Českou republiku dnem 24. června 1994.

Český překlad Úmluvy i Společného protokolu se vyhláší současně.

VÍDEŇSKÁ ÚMLUVA

O OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA JADERNÉ ŠKODY

Smluvní strany,

uznavší za žádoucí vytvoření určitých minimálních norem pro poskytnutí finanční ochrany proti škodám vznikajícím z určitého mírového využívání jaderné energie,

věříce, že úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody by rovněž přispěla k rozvoji přátelských vztahů mezi národy, bez ohledu na jejich odlišné ústavní a sociální systémy,

se rozhodly uzavřít pro tyto účely úmluvu, a k tomuto se dohodly takto:

Článek I

1. Pro účely této úmluvy

- a) „osoba“ znamená jakéhokoliv jednotlivce, společenství, jakoukoliv soukromou či veřejnou instituci korporativní či nikoliv, jakoukoliv mezinárodní organizaci požívající statutu právnické osoby podle práva státu zařízení, a jakýkoliv stát nebo jakoukoliv z jejích tvořících součástí;
- b) „státní příslušník smluvní strany“ zahrnuje smluvní stranu nebo kteroukoliv z jejích tvořících součástí, společenství nebo jakoukoliv soukromou či veřejnou instituci korporativního charakteru či nikoliv, zřízenou na území smluvní strany;
- c) „provozovatel“ ve vztahu k jadernému zařízení

znamená osobu určenou či uznávanou státem zařízením za provozovatele tohoto zařízení;

- d) „stát zařízení“ ve vztahu k jadernému zařízení znamená smluvní stranu, na jejímž území je zařízení umístěno, nebo, není-li umístěno na území žádného státu, smluvní stranu, jíž je jaderné zařízení provozováno nebo pod jejíž správou je jaderné zařízení provozováno;
- e) „právo příslušného soudu“ znamená právo soudu majícího pravomoc dle této úmluvy, včetně jakýchkoliv pravidel takového práva týkajících se kolize právních řádů;
- f) „jaderné palivo“ znamená jakýkoliv materiál, který je schopen produkovat energii nezávislým řetězovým procesem jaderného štěpení;
- g) „radioaktivní produkty nebo odpad“ znamená jakýkoliv radioaktivní materiál, který byl vyroben a který se stal radioaktivním na základě vystavení radiaci provázející výrobu nebo využití jaderného paliva, avšak nezahrnuje radioizotopy, které dosáhly konečného stádia výroby tak, aby byly použitelné pro jakékoliv vědecké, lékařské, zemědělské, obchodní či průmyslové účely;
- h) „jaderný materiál“ znamená
 - (i) jaderné palivo, jiné než přírodní uran a obohacený uran, schopné vyrábět energii nezávislým řetězovým procesem jaderného štěpení

mimo jaderný reaktor, buď samostatně, nebo v kombinaci s některým jiným materiálem; a

- (ii) radioaktivní produkty nebo odpad;
- i) „jaderný reaktor“ znamená jakoukoliv konstrukci obsahující jaderné palivo v takovém uspořádání, že v ní může docházet k nezávislému řetězovému procesu jaderného štěpení bez dalšího zdroje neutronů;

- j) „jaderné zařízení“ znamená

- (i) jakýkoliv jaderný reaktor jiný než reaktor, jímž je vybaven prostředek námořní či letecké dopravy a který je užíván jako zdroj energie, buď k jeho pohonu, nebo k jakémukoliv jinému účelu;
- (ii) jakoukoliv továrnu využívající jaderné palivo pro výrobu jaderného materiálu, nebo jakoukoliv továrnu na zpracování jaderného materiálu včetně jakékoliv továrny na přepracování ozářeného jaderného paliva; a
- (iii) jakékoliv zařízení, kde je skladováno jaderné palivo, jiné než skladování související s přepravou takového materiálu;

za předpokladu, že stát zařízení může stanovit, že několik jaderných zařízení jednoho provozovatele umístěných na téže pozemku bude považováno za jediné jaderné zařízení;

- k) „jaderná škoda“ znamená

- (i) ztrátu života, jakékoliv osobní zranění nebo jakoukoliv ztrátu či poškození majetku, které vzniklo nebo je důsledkem radioaktivních vlastností nebo kombinace radioaktivních vlastností s toxickými, výbušnými nebo jinými nebezpečnými vlastnostmi jaderného paliva nebo radioaktivních produktů či odpadu v jaderném materiálu nebo z jaderného materiálu vycházejícího nebo pocházejícího z jaderného zařízení nebo zaslání do něho;
- (ii) jakoukoliv jinou ztrátu či poškození takto vznikající či vyplývající, pokud takto stanoví právo příslušného soudu a v rozsahu jím stanoveném;
- (iii) pokud takto stanoví právo státu zařízení, ztrátu života, jakékoliv osobní zranění nebo jakoukoliv ztrátu či poškození majetku, jež vzniká nebo je důsledkem jiného ionizujícího záření vyzařovaného jakýmkoliv jiným zdrojem záření uvnitř jaderného zařízení;

- l) „jaderná událost“ znamená případ či sérii případů majících stejný původ, který způsobuje jadernou škodu.

2. Stát zařízení může, pokud to odůvodňuje malý rozsah zahrnutých rizik, vyloučit jakékoliv malé množství jaderného materiálu z aplikace této úmluvy, pokud

- a) maximální hranice pro vyloučení takového množ-

ství byly stanoveny Radou guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii; a

- b) jakékoliv vyloučení státem zařízení je v rámci takto stanovených hranic.

Rada guvernérů bude maximální hranice periodicky prověřovat.

Článek II

1. Provozovatel jaderného zařízení odpovídá za jadernou škodu, pokud se prokáže, že takováto škoda byla způsobena jadernou událostí

- a) v jeho jaderném zařízení, nebo
- b) zahrnující jaderný materiál vycházející nebo pocházející z jeho jaderného zařízení, a k níž dochází

- (i) dříve, než odpovědnost ve vztahu k jaderným událostem zahrnujícím jaderný materiál byla uznána na základě výslovných podmínek písemné smlouvy provozovatelem jiného jaderného zařízení;

- (ii) pokud takové výslovné podmínky nebyly přijaty, dříve než provozovatel jiného jaderného zařízení převzal jaderný materiál;

- (iii) tam, kde je jaderný materiál určen k použití v jaderném reaktoru, jímž je vybaven dopravní prostředek za účelem využití jako zdroj energie, pro jeho pohon či jakýkoliv jiný účel, dříve než osoba, řádně zmocněná k provozování takového reaktoru, převzala jaderný materiál; avšak

- (iv) tam, kde byl jaderný materiál zaslán osobě na území státu, který není smluvní stranou, dříve, než je vyložen z dopravního prostředku, jímž byl dopraven na území tohoto státu, který není smluvní stranou;

- c) zahrnující jaderný materiál zasláný do jeho jaderného zařízení, a k níž dochází

- (i) poté, co odpovědnost ve vztahu k jaderným událostem zahrnujícím jaderný materiál byla uznána na základě výslovných podmínek písemné smlouvy, provozovatelem jiného jaderného zařízení;

- (ii) pokud takové výslovné podmínky nebyly přijaty, poté, co převzal jaderný materiál; nebo

- (iii) poté, co převzal jaderný materiál od osoby provozující jaderný reaktor, jímž je vybaven dopravní prostředek za účelem využití jako zdroj energie, pro jeho pohon či jakýkoliv jiný účel; avšak

- (iv) tam, kde byl jaderný materiál s písemným souhlasem provozovatele zaslán osobou z území státu, který není smluvní stranou, pouze poté, co byl naložen na dopravní prostředek, jímž má být přepraven z území tohoto státu;

za předpokladu, že, pokud je jaderná škoda způsobena jadernou událostí, k níž dochází v jader-

ném zařízení a zahrnuje jaderný materiál zde skladovaný v souvislosti s přepravou takového materiálu, ustanovení pododstavce a) tohoto odstavce nebudou platit tam, kde je výlučně odpovědný jiný provozovatel nebo jiná osoba na základě ustanovení pododstavce b) či c) tohoto odstavce.

2. Stát zařízení může právními předpisy stanovit, že v souladu s podmínkami, které v nich mohou být specifikovány, dopravce přepravující jaderný materiál nebo osoba zacházející s radioaktivním odpadem může být, na jeho žádost a se souhlasem příslušného provozovatele, určena či uznána za provozovatele namísto provozovatele takového jaderného materiálu nebo radioaktivního odpadu. V tomto případě bude takovýto dopravce nebo takováto osoba považována, pro všechny účely této úmluvy, za provozovatele jaderného zařízení umístěného na území tohoto státu.

3. a) Kde se škoda týká odpovědnosti více jak jednoho provozovatele, budou dotčení provozovatelé, pokud není škoda přisuzována každému provozovateli rozumně oddělitelná, odpovídat společně a nerozdílně.

b) Kde k jaderné události dojde v průběhu přepravy jaderného materiálu buď jedním a týmž dopravním prostředkem, nebo, v případě skladování v souvislosti s přepravou, v jednom a též jaderném zařízení a způsobí jadernou škodu, která se týká odpovědnosti více než jednoho provozovatele, celková odpovědnost nepřesáhne nejvyšší částku, kterou lze použít na kterékoliv z nich podle článku V.

c) V žádném z případů uvedených v pododstavcích a) a b) tohoto odstavce odpovědnost kteréhokoli provozovatele nepřesáhne částku, kterou lze na něj vztáhnout podle článku V.

4. S výjimkou ustanovení odstavce 3 tohoto článku tam, kde se jaderná událost týká několika jaderných zařízení jednoho a téhož provozovatele, takovýto provozovatel bude odpovídat ohledně každého takového jaderného zařízení až do výše částky, kterou lze na něj vztáhnout podle článku V.

5. Pokud není v této úmluvě stanoveno jinak, za jadernou škodu neodpovídá žádná jiná osoba než provozovatel. Toto však nebude mít vliv na aplikaci jakékoliv mezinárodní úmluvy v oblasti dopravy platné či otevřené k podpisu, ratifikaci nebo přístupu k datu, kdy tato úmluva bude otevřena k podpisu.

6. Žádná osoba nebude odpovědná za jakoukoliv ztrátu nebo škodu, která není jadernou škodou podle pododstavce k) odstavce 1 článku I, pokud by jako taková nemohla být zahrnuta podle pododstavce k) (ii) tohoto odstavce.

7. Pokud to stanoví právo příslušného soudu, lze proti osobě poskytující finanční záruku podle článku VII vznést přímou žalobu.

Článek III

Provozovatel odpovědný podle této úmluvy vybaví dopravce potvrzením vystaveným pojišťovatelem nebo jeho jménem nebo jinými finančním ručitelem poskytujícím finanční záruku vyžadovanou podle článku VII. V potvrzení bude uvedeno jméno a adresa tohoto provozovatele. Částka, druh a trvání záruky a tyto údaje nesmí být zpochybňovány osobou, která toto potvrzení vydala nebo jejímž jménem toto potvrzení bylo vydáno. Potvrzení rovněž uvede jaderný materiál, na který se záruka vztahuje, a bude zahrnovat prohlášení příslušného státního orgánu státu zařízení o tom, že jmenovaná osoba je provozovatelem ve smyslu této úmluvy.

Článek IV

1. Odpovědnost provozovatele za jadernou škodu podle této úmluvy bude absolutní.

2. Pokud provozovatel dokáže, že jaderná škoda vznikla zcela nebo zčásti v důsledku buď hrubé nedbalosti osoby, která utrpěla škodu, nebo z jednání či opomenutí takovéto osoby učiněným s úmyslem způsobit škodu, může příslušný soud, pokud takto stanoví jeho právo, zbavit provozovatele zcela či zčásti jeho povinnosti zaplatit náhradu za škodu, kterou takováto osoba utrpěla.

3. a) Na provozovatele se nebude vztahovat žádná odpovědnost podle této úmluvy za jadernou škodu způsobenou jadernou událostí přímo v důsledku ozbrojeného konfliktu, nepřátelství, občanské války nebo povstání.

b) S výjimkou rozsahu, v jakém právo státu zařízení může stanovit opak, nebude provozovatel odpovídat za jadernou škodu způsobenou jadernou událostí přímo v důsledku vážné přírodní pohromy výjimečného charakteru.

4. Kdykoliv bude jaderná škoda a škoda jiná než jaderná způsobena jadernou událostí nebo společně jadernou událostí a jedním či více jinými jevy, bude takováto jiná škoda, v tom rozsahu, v jakém ji nelze rozumně oddělit od škody jaderné, pro účely této úmluvy, považována za jadernou škodu způsobenou takovouto jadernou událostí. Avšak tam, kde je škoda způsobena společně jadernou událostí pokrytou touto úmluvou a emisí ionizujícího záření Úmluvou nepokrytou, nic v této úmluvě neomezí ani jinak neovlivní odpovědnost, ať už ve vztahu ke kterékoliv osobě, jež utrpí jadernou škodu, nebo ve vztahu ke způsobu poštihu nebo příspěvku kterékoliv osoby, která může být považována za odpovědnou v souvislosti s touto emisí ionizujícího záření.

5. Provozovatel nebude odpovědný podle této úmluvy za jadernou škodu:

- a) na samotném jaderném zařízení, na jakémkoliv majetku na pozemku tohoto zařízení, který je používán nebo má být používán v souvislosti s tímto zařízením; nebo
- b) na dopravním prostředku, na němž byl dotčený jaderný materiál v době jaderné události.

6. Kterýkoliv stát zařízení může právními předpisy stanovit, že pododstavec b) odstavce 5 se nebude aplikovat za předpokladu, že v žádném případě odpovědnost provozovatele za jadernou škodu jinou než škodu jadernou na dopravním prostředku nebude snížena na méně než 5 mil. USD za každou jadernou událost.

7. Nic v této úmluvě nebude mít vliv na

- a) odpovědnost kteréhokoli jednotlivce za jadernou škodu, za kterou provozovatel podle odstavce 3 nebo 5 tohoto článku této úmluvy neodpovídá a kterou tento jednotlivec způsobil jednáním či opomenutím učiněným s úmyslem způsobit škodu; nebo
- b) odpovědnost mimo tuto úmluvu, kterou má provozovatel za jadernou škodu, za kterou neodpovídá podle pododstavce b) odstavce 5 tohoto článku této úmluvy.

Článek V

1. Odpovědnost provozovatele může být státem zařízení omezena na částku ne menší než 5 mil. USD za každou jadernou událost.

2. Jakákoliv omezení odpovědnosti, která mohou být stanovena na základě tohoto článku, nebudou zahrnovat úroky nebo náklady přiznané soudem v rámci žalob na náhradu za jadernou škodu.

3. Americký dolar uváděný v této úmluvě je zúčtovací jednotkou, která se rovná hodnotě amerického dolaru ve zlatě dne 29. dubna 1963, tj. 35 USD za jednu trojskou unci ryzího zlata.

4. Částka uvedená v odstavci 6 článku IV a v odstavci 1 tohoto článku může být převedena na národní měnu v zaokrouhlených částkách.

Článek VI

1. Právo na náhradu škody podle této úmluvy zanikne, pokud nebude žaloba podána do deseti let od data jaderné události. Je-li však odpovědnost provozovatele podle práva státu zařízení kryta pojištěním nebo jinou finanční zárukou nebo státními fondy na dobu delší než deset let, může právo příslušného soudu stanovit, že právo na náhradu škody vůči provozovateli zanikne až po období, které může být delší než deset let, ale nebude delší než období, pro něž je jeho odpovědnost takto kryta podle práva státu zařízení. Ta-

kověto prodloužení lhůty pro zánik práva se v žádném případě nedotkne práva na náhradu škody dle této úmluvy u osoby, která podala na provozovatele ještě před uplynutím výše uvedené lhůty deseti let žalobu pro ztrátu života nebo ublížení na zdraví.

2. Kde je jaderná škoda způsobena jadernou událostí zahrnující jaderný materiál, který byl v době jaderné události ukraden, ztracen, shozen do moře nebo opuštěn, lhůta stanovená podle odstavce 1 tohoto článku bude počítána od data této jaderné události, avšak toto období nepřekročí v žádném případě dobu 20 let od data krádeže, ztráty, shození do moře nebo opuštění.

3. Právo příslušného soudu může stanovit lhůtu pro zánik nebo promlčení v délce nejméně tří let od data, kdy se osoba, která utrpěla jadernou škodu, dozvěděla nebo měla dozvědět o škodě a o provozovateli odpovědném za škodu, za předpokladu, že lhůta stanovená podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nebude překročena.

4. Pokud právo příslušného soudu nestanoví jinak, může každá osoba, která tvrdí, že utrpěla jadernou škodu, a která podala žalobu na odškodnění ve lhůtě použitelné podle tohoto článku, svou pohledávku doplnit tak, aby brala v úvahu jakékoliv zvýšení škody, dokonce i po uplynutí této lhůty, za předpokladu, že nebylo vyneseno konečné rozhodnutí.

5. Kde je potřeba stanovit pravomoc podle pododstavce b) odstavce 3 článku XI a žádost byla ve lhůtě použitelné podle tohoto článku podána u kterékoliv ze smluvních stran zmocněných k takovému rozhodnutí, avšak čas zbývající po takovémto rozhodnutí je kratší než šest měsíců, bude lhůta, během níž může být žaloba podána, činit šest měsíců a bude se počítat od data takového rozhodnutí.

Článek VII

1. Od provozovatele bude požadováno, aby měl pojištění či jinou finanční záruku pokrývající jeho odpovědnost za jadernou škodu v takové částce, takového druhu a s takovými podmínkami, jak je stanoví stát zařízení. Stát zařízení zajistí uspokojení nároků na náhradu jaderné škody, které byly přiznány vůči provozovateli, poskytnutím potřebných fondů v tom rozsahu, v jakém výnos z pojištění nebo jiné finanční záruky není odpovídající k uspokojení takovýchto nároků, avšak který nepřesáhne limit stanovený podle článku V, pokud takovýto limit existuje.

2. Nic v odstavci 1 tohoto článku nepožaduje od smluvní strany, či od ji tvořících součástí, jako jsou státy či republiky, aby měly pojištění nebo jinou finanční záruku pro krytí jejich odpovědnosti jakožto provozovatelů.

3. Fondy poskytnuté pojištěním nebo jinou finanční zárukou či státem zařízení na základě odstav-

ce 1 tohoto článku budou dostupné výlučně pro náhradu škody splatné dle této úmluvy.

4. Žádný pojišťovatel nebo jiný finanční ručitel nepozastaví nebo nezruší pojištění či jinou finanční záruku poskytnutou na základě odstavce 1 tohoto článku, aniž by toto písemně oznámil příslušnému státnímu orgánu nejméně dva měsíce předem, nebo pokud se takovéto pojištění či jiná finanční záruka týká přepravy jaderného materiálu, v průběhu této přepravy.

Článek VIII

S výjimkou ustanovení této úmluvy se bude povaha, forma a rozsah náhrady škody, jakož i její spravedlivé rozdělení řídit právem příslušného soudu.

Článek IX

1. Kde předpisy o systémech náhrady škody národního nebo veřejného zdravotního pojištění, sociálního pojištění, sociálního zabezpečení, pojištění zaměstnanců nebo pojištění proti nemocím z povolání zahrnují náhradu za jadernou škodu, se budou práva poživatelů výhod těchto systémů na získání náhrady škody podle této úmluvy a práva na postih vůči odpovědnému provozovateli vyplývající z těchto systémů řídit, s výjimkou ustanovení této úmluvy, právem smluvní strany, v níž takovéto systémy byly zřízeny, nebo předpisy mezivládní organizace, která takovéto systémy vytvořila.

2. a) Pokud osoba, která je státním občanem jiné smluvní strany, než je provozovatel, zaplatila náhradu za jadernou škodu podle mezinárodní úmluvy nebo podle práva státu, který není smluvní stranou, přechází na takovou osobu, až do částky, kterou zaplatila, práva takto odškodněné osoby podle této úmluvy. Žádná osoba však nezíská žádná práva v rozsahu, v jakém má provozovatel právo na postih vůči ní na základě této úmluvy.

b) Nic v této úmluvě nebude bránit provozovateli, který zaplatil náhradu za jadernou škodu z jiných fondů než těch, jež jsou stanoveny na základě odstavce 1 článku VII, v tom, aby vymáhal od osoby poskytující finanční záruku podle tohoto článku nebo od státu zařízení, až do částky, kterou zaplatil, sumu, kterou by takto odškodněná osoba byla obdržela podle této úmluvy.

Článek X

Provozovatel bude mít právo na postih pouze tehdy,

a) je-li toto vysloveně stanoveno písemnou smlouvou; nebo

b) je-li jaderná událost důsledkem jednání nebo opomenutí učiněného s úmyslem způsobit škodu, proti jednotlivci, který jednal či opominul jednat s takovýmto úmyslem.

Článek XI

1. Pokud v tomto článku není stanoveno jinak, pravomoc projednávat žaloby podle článku II budou mít pouze soudy smluvní strany, na jejímž území došlo k jaderné události.

2. Kde k jaderné události došlo mimo území kterékoliv ze smluvních stran, nebo kde místo jaderné události nelze s určitostí stanovit, pravomoc projednávat žaloby budou mít soudy státu zařízení, jehož provozovatel je odpovědný.

3. Tam, kde by podle odstavců 1 a 2 tohoto článku byla založena pravomoc soudů více než jednoho smluvního státu, je dána pravomoc

- a) jestliže k jaderné události došlo zčásti mimo území kterékoliv ze smluvních stran a zčásti na území jedné smluvní strany, soudů této smluvní strany; a
- b) v každém dalším případě, soudů té smluvní strany, která je určena dohodou mezi smluvními stranami, jejichž soudy by byly příslušné podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

Článek XII

1. Konečné rozhodnutí vynesené soudem majícím pravomoc podle článku XI bude uznáno na území kterékoliv další smluvní strany, s výjimkou případů,

- a) kdy bylo rozhodnutí získáno podvodem;
- b) kdy straně, proti níž bylo rozhodnutí vyneseno, nebyla dána spravedlivá příležitost přednést svůj případ; nebo
- c) kdy rozhodnutí je v rozporu s veřejným pořádkem smluvní strany, na jejímž území se o uznání žádá, nebo není v souladu se základními normami spravedlnosti.

2. Konečné rozhodnutí, které je uznáno, bude po předložení k výkonu v souladu s formalitami vyžadovanými právem té smluvní strany, kde se o výkon žádá, vykonatelné, jako by to bylo rozhodnutí soudu této smluvní strany.

3. Základ nároku, o němž bylo rozhodnutí vydáno, nebude podléhat dalšímu řízení.

Článek XIII

Tato úmluva a národní právo použitelné na jejím základě se budou aplikovat bez diskriminace z důvodů státního občanství, bydliště či pobytu.

Článek XIV

Při žalobách podle této úmluvy nebudou uplatňovány u soudů příslušných podle článku XI, s výjimkou opatření výkonu rozhodnutí, soudní imunity podle pravidel národního a mezinárodního práva.

Článek XV

Smluvní strany přijmou vhodná opatření, aby zajistily, že náhrada za jadernou škodu, úroky a výdaje přiznané v této souvislosti soudem, poplatky za pojištění a poplatky na zajišťovací pojištění a fondy poskytované pojištěním, zajišťovacím pojištěním nebo jinou finanční zárukou, nebo fondy poskytované státem zařízení na základě této úmluvy byly volně převoditelné na měnu té smluvní strany, na jejímž území vznikla škoda, a na měnu té smluvní strany, na jejímž území má ten, kdo uplatňuje nárok, svůj obvyklý pobyt, a pokud jde o poplatky za pojištění a poplatky na zajišťovací pojištění a platby, na měnu stanovenou v pojištné smlouvě či ve smlouvě o zajišťovacím pojištění.

Článek XVI

Žádná osoba nebude oprávněna k přijetí náhrady škody podle této úmluvy v rozsahu, v jakém přijala náhradu škody za stejnou jadernou škodu na základě jiné mezinárodní úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti v oblasti jaderné energie.

Článek XVII

Tato úmluva nebude mít, pokud se jejích stran týká, vliv na použití jakýchkoliv mezinárodních dohod či mezinárodních úmluv o občanskoprávní odpovědnosti v oblasti jaderné energie platných či otevřených k podpisu, ratifikaci nebo přístupu k datu, kdy tato úmluva je otevřena k podpisu.

Článek XVIII

Tato úmluva nebude vykládána tak, aby ovlivňovala práva smluvní strany ve vztahu k jaderné škodě podle všeobecných pravidel mezinárodního práva veřejného, pokud existují.

Článek XIX

1. Každá smluvní strana, která uzavře dohodu podle pododstavce b) odstavce 3 článku XI, zašle neprodleně generálnímu řediteli Mezinárodní agentury pro atomovou energii pro informaci a distribuci dalším smluvním stranám kopii takovéto dohody.

2. Smluvní strany zašlou generálnímu řediteli pro informaci a distribuci dalším smluvním stranám kopie svých příslušných zákonů a předpisů týkajících se záležitostí upravených touto úmluvou.

Článek XX

Bez ohledu na ukončení uplatňování této úmluvy kteroukoliv smluvní stranou, buď ukončením platnosti podle článku XXV, nebo vypovězením podle článku XXVI, budou ustanovení této úmluvy nadále aplikována na jakoukoliv jadernou škodu způsobenou jadernou událostí, k níž dojde před takovýmto ukončením.

Článek XXI

Tato úmluva bude otevřena k podpisu státům zastoupeným na Mezinárodní konferenci o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody, konané ve Vídni ve dnech 29. dubna – 19. května 1963.

Článek XXII

Tato úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou uloženy u generálního ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

Článek XXIII

Tato úmluva vstoupí v platnost tři měsíce po uložení páté ratifikační listiny a pro každý stát ratifikující Úmluvu po tomto datu, tři měsíce po uložení ratifikační listiny tímto státem.

Článek XXIV

1. Všechny členské státy Organizace spojených národů či kterékoliv ze specializovaných organizací nebo Mezinárodní agentury pro atomovou energii, které nebyly zastoupeny na Mezinárodní konferenci o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody, konané ve Vídni ve dnech 29. dubna – 19. května 1963, mohou k této úmluvě přistoupit.

2. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

3. Tato úmluva vstoupí v platnost ve vztahu k přistupujícímu státu tři měsíce po datu uložení listiny o přístupu tohoto státu, avšak nikoliv před dnem vstupu této úmluvy v platnost na základě článku XXIII.

Článek XXV

1. Tato úmluva zůstane v platnosti po dobu deseti let od data jejího vstupu v platnost. Před uplynutím tohoto období může každá smluvní strana oznámit generálnímu řediteli Mezinárodní agentury pro atomovou energii, nejméně 12 měsíců předem, že končí uplatňování této úmluvy ke konci tohoto období deseti let.

2. Tato úmluva zůstane po tomto období deseti let v platnosti po dobu dalších pět let pro ty smluvní strany, které neukončily její uplatňování podle odstavce 1 tohoto článku, a poté vždy o další období pěti let pro ty smluvní strany, které neukončily její

uplatňování na konci jednoho z těchto období oznámením daným nejméně 12 měsíců předem generálnímu řediteli Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

Článek XXVI

1. Pokud jedna třetina smluvních stran vyjádří takovéto přání, svolá generální ředitel Mezinárodní agentury pro atomovou energii kdykoliv po uplynutí pěti let od vstupu této úmluvy v platnost konferenci za účelem posouzení její revize.

2. Kterákoliv ze smluvních stran může tuto úmluvu vypovědět formou oznámení generálnímu řediteli Mezinárodní agentury pro atomovou energii v období 12 měsíců po první revidující konferenci konané podle odstavce 1 tohoto článku.

3. Výpověď nabude účinnosti po uplynutí jednoho roku od data, kdy generální ředitel Mezinárodní agentury pro atomovou energii obdrží takovéto oznámení.

Článek XXVII

Generální ředitel Mezinárodní agentury pro atomovou energii oznámí státům pozvaným na Mezinárodní konferenci o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody konané ve Vídni ve dnech 29. dubna – 19. května 1963 a státům, které k této úmluvě přistoupily,

- a) podpisy a ratifikační listiny a listiny o přístupu, které obdržel podle článků XXI, XXII a XXIV;
- b) datum, ke kterému Úmluva vstoupí v platnost podle článku XXIII;
- c) sdělení o ukončení platnosti a vypovězení Úmluvy, která obdržel podle článku XXV a XXVI;
- d) žádosti o svolání revidující konference podle článku XXVI.

Článek XXVIII

Generální ředitel Mezinárodní agentury pro atomovou energii zaregistruje tuto úmluvu podle článku 102 Charty Organizace spojených národů.

Článek XXIX

Originál této úmluvy, jejíž anglické, francouzské, ruské a španělské znění má stejnou platnost, bude uložen u generálního ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii, který vystaví ověřené kopie.

Na důkaz čehož, níže podepsaní, jsou k tomu řádně zmocnění, tuto úmluvu podepsali.

Dáno ve Vídni dne dvacátého prvního května tisíc devět set šedesát tři.

SPOLEČNÝ PROTOKOL TÝKAJÍCÍ SE APLIKACE VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY A PAŘÍŽSKÉ ÚMLUVY

Konference o vztahu mezi Pařížskou a Vídeňskou úmluvou
konané v ústředí Mezinárodní agentury pro atomovou energii

Vídeň, 21. září 1988

Smluvní strany

- s ohledem na Vídeňskou úmluvu o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody z 21. května 1963,
 - s ohledem na Pařížskou úmluvu o občanskoprávní odpovědnosti v oblasti jaderné energie z 29. července 1960, doplněnou Dodatkovým protokolem z 28. ledna 1964 a Protokolem z 16. listopadu 1982,
 - berouce v úvahu, že Vídeňská a Pařížská úmluva jsou z hlediska obsahu podobné a že žádný stát není v současné době účastníkem obou úmluv,
 - přesvědčeny, že připojení se účastníka té či oné úmluvy k druhé úmluvě by vedlo k potížím vznikajícím ze simultánní aplikace obou úmluv na jadernou událost, a
 - ve snaze vytvořit spojovací článek mezi Vídeňskou a Pařížskou úmluvou tím, že se vzájemně rozšíří výhody zvláštního režimu občanskoprávní odpovědnosti za jadernou škodu zakotveného v obou úmluvách a odstraní se konflikty vznikající ze současného uplatňování obou úmluv na jednu jadernou událost,
- se dohodly na následujícím:

Článek I

V tomto protokolu:

- „Vídeňská úmluva“ znamená Vídeňskou úmluvu o občanskoprávní odpovědnosti za jadernou škodu z 21. května 1963 a jakýkoliv dodatek k ní, který platí pro Smluvní stranu tohoto protokolu,
- „Pařížská úmluva“ znamená Pařížskou úmluvu o občanskoprávní odpovědnosti v oblasti jaderné energie z 29. července 1960 a jakýkoliv dodatek k ní, který platí pro Smluvní stranu tohoto protokolu.

Článek II

Pro účely tohoto protokolu:

- Provozovatel jaderného zařízení umístěného na území účastníka Vídeňské úmluvy bude odpovědný v souladu s touto úmluvou za jadernou škodu způsobenou na území účastníka jak Pařížské úmluvy, tak tohoto protokolu,
- Provozovatel jaderného zařízení umístěného na území účastníka Pařížské úmluvy bude odpovědný v souladu s touto úmluvou za jadernou škodu způsobenou na území účastníka jak Vídeňské úmluvy, tak tohoto protokolu.

Článek III

- Na jadernou událost bude aplikována buď Vídeňská úmluva, nebo Pařížská úmluva, s vyloučením působnosti té druhé.
- V případě jaderné události, k níž došlo v jader-

ném zařízení, se použije ta úmluva, jejímž účastníkem je stát, na jehož území je toto zařízení umístěno.

3. V případě jaderné události mimo jaderné zařízení a zahrnující jaderný materiál během přepravy se použije ta úmluva, jejímž účastníkem je stát, na jehož území je umístěno jaderné zařízení, jehož provozovatel je odpovědný buď podle článku II 1 (b) a (c) Vídeňské úmluvy, nebo podle článku 4 (a) a (b) Pařížské úmluvy.

Článek IV

1. Články I až XV Vídeňské úmluvy se použijí ve vztahu ke Smluvním stranám tohoto protokolu, které jsou účastníky Pařížské úmluvy, stejným způsobem, jako mezi účastníky Vídeňské úmluvy.

2. Články 1 až 14 Pařížské úmluvy se použijí ve vztahu ke Smluvním stranám tohoto protokolu, které jsou účastníky Vídeňské úmluvy, stejným způsobem, jako mezi účastníky Pařížské úmluvy.

Článek V

Tento protokol bude otevřen k podpisu v ústředí Mezinárodní agentury pro atomovou energii pro všechny státy, které podepsaly, ratifikovaly nebo přistoupily buď k Vídeňské, nebo k Pařížské úmluvě.

Článek VI

1. Tento protokol podléhá ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou přijaty pouze od států, které jsou

účastníky buď Vídeňské úmluvy, nebo Pařížské úmluvy. Kterýkoliv z těchto států, který nepodepsal tento protokol, může k němu přistoupit.

2. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení budou uloženy u generálního ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii, který je tímto určen jako depozitář tohoto protokolu.

Článek VII

1. Tento protokol nabude platnosti tři měsíce po datu uložení listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení od nejméně pěti států, které jsou účastníky Vídeňské úmluvy, a pěti států, které jsou účastníky Pařížské úmluvy. Pro každý stát, který ratifikuje, přijme, schválí nebo přistoupí k tomuto protokolu po uložení výše zmíněných listin, vstoupí tento protokol v platnost tři měsíce po datu uložení listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

2. Tento protokol zůstane v platnosti tak dlouho, dokud budou v platnosti jak Vídeňská, tak Pařížská úmluva.

Článek VIII

1. Kterákoliv Smluvní strana může tento protokol vypovědět písemným oznámením depozitáři.

2. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po datu, kdy depozitář obdrží takového oznámení.

Článek IX

1. Kterákoliv Smluvní strana, která přestala být účastníkem buď Vídeňské úmluvy, nebo Pařížské úmluvy, uvědomí depozitáře o skončení platnosti příslušné úmluvy ve vztahu k ní a o datu, kdy takové skončení nabude účinnosti.

2. Tento protokol přestane být aplikovatelný na Smluvní stranu, která ukončila aplikaci buď Vídeňské úmluvy, nebo Pařížské úmluvy, k datu, kdy ukončení nabude účinnosti.

Článek X

Depozitář bude okamžitě informovat Smluvní strany a státy pozvané na konferenci o vztahu mezi Pařížskou úmluvou a Vídeňskou úmluvou a zároveň generálního ředitele Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj o:

- (a) každém podpisu tohoto protokolu,
- (b) každém uložení listin ratifikace, přijetí, schválení nebo přistoupení, týkajících se tohoto protokolu,
- (c) nabytí platnosti tohoto protokolu,
- (d) jakémkoliv vypovězení,
- (e) jakékoliv informaci obdržené podle článku IX.

Článek XI

Originál tohoto protokolu, jehož arabské, čínské, anglické, francouzské, ruské a španělské znění mají stejnou platnost, bude uložen u depozitáře, který rozešle ověřené kopie Smluvním stranám a státům pozvaným na konferenci o vztahu mezi Pařížskou úmluvou a Vídeňskou úmluvou a rovněž generálnímu řediteli Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

Na důkaz čehož, níže podepsaní, příslušně zmocnění svými příslušnými vládami k tomuto účelu, podepsali tento Společný protokol.

Dáno ve Vídni dne dvacátého prvního září tisíc devět set osmdesát osm.

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ**USNESENÍ****Poslanecké sněmovny**

ze dne 31. května 1994

Poslanecká sněmovna se usnesla takto:

na základě ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu, jsou v Kanceláři Poslanecké sněmovny v Praze 1, Sněmovní 4, k nahlédnutí kopie písemných přiznání o příjmech a darech poslanců a členů vlády, a to každé pondělí od 13 do 16 hodin, přičemž uvedené kopie jsou přístupny v přítomnosti pověřeného pracovníka Kanceláře Poslanecké sněmovny všem občanům po prokázání totožnosti a lze z nich pořizovat pouze výpisy.

Uhde v. r.

USNESENÍ**Poslanecké sněmovny**

ze dne 31. května 1994

o vyhlášení nových voleb do zastupitelstva v obci Lhotka, okres Jihlava

Poslanecká sněmovna

I. vyhláší podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b), odst. 2 a odst. 4 zákona ČNR č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, a v souladu s ustanovením § 4a písm. a) zákona ČNR č. 35/1989 Sb., o jednacím řádu České národní rady, v platném znění, nové volby v obci Lhotka, okr. Jihlava, přičemž zákonné lhůty pro přípravu nových voleb budou zkráceny o jednu třetinu;

II. stanoví den konání nových voleb v této obci na sobotu 23. července 1994.

Uhde v. r.

Vydavatel: Ministerstvo vnitra ve Vydavatelství a nakladatelství MV ČR, Hybernská 2, 110 00 Praha 1, telefon i fax (02) 242 173 13 - **Redakce:** Nadštolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 - **Tisk:** Tiskárna VN MV ČR, pošt. schr. 10, 149 00 Praha 415 - **Administrace:** písemné objednávky předplatného a reklamace - SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, fax (02) 53 00 26, změny adres a počtu odebíraných výtisků - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, tel. (02) 663 100 71 l. 154-159, fax (02) 683 19 86 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 900,- Kč) - Účet pro předplatné: Komerční banka Praha 1, účet č. 30015-706-011/0100 - Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha č. j. 1173/93 ze dne 9. dubna 1993.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8 - Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte IČO - právnická osoba; r. č. (bez lomítka) - soukromá osoba. Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 24 51 05 14 l. 316, fax (02) 53 00 26; za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 24 51 05 14 l. 318 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 422 139 62 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95 - Ostrava, Dr. Šmerala 27, telefon (069) 22 63 42 a ve vybraných knihkupectvích.